

Bohoslužby ČCE Olomouc, 10. 5. 2026 Pavla Michnová Jeremiáš 18, 1-6

Milé sestry, milí bratři,

Když mi bylo asi 10 let, dostala jsem k narozeninám od kmotra z Německa malý plastový hrnčířský kruh na baterky. Byl tmavě modrý a opravdu se na něm dalo lecos vytočit. Součástí balení byla i trocha hlíny. S velkou námahou se mi nakonec po dlouhém zkoušení a nepočítaně pokusů podařila vytočit maličká vázička. Měla jsem ji velmi dlouho schovanou na památku. Jednu dobu jsem dokonce snila o tom, že se stanu opravdickou hrnčířkou.

Nevíme, jaké sny o svém povolání měl Jeremiáš, ale jak víme, stal se prorokem. Být prorokem nebylo určitě jednoduché. Vždyť jeho úkolem bylo lidem vyřizovat Boží vůli. A protože Boží lid často nedělal věci tak, jak měl, tak pro něj měl prorok hlavně nepříjemné zprávy. V popisu práce mohl mít prorok napsáno – posel špatných zpráv.

Jeremiáš ale ke svému poslání přistupoval zodpovědně a proto, když mu Hospodin řekl, aby navštívil hrnčíře, tak to taky udělal. Nepozastavoval se nad tím, proč ho nevede do chrámu, nebo někam do přírody, proč má navštívit zrovna hrnčíře. Ten pracuje s hlínou, a proto jeho dílna není zrovna jako ze škatulky. A tak Jeremiáš prostě vejde dovnitř, zůstane stát a sleduje hrnčíře při práci. Ta mu jde pěkně od ruky. Hlína je tvárná a Jeremiášovi před očima roste do výšky krásná váza. Když je téměř hotová, hrnčíř zastaví kruh, pozorně se na výtvar podívá, zakroučí hlavou, trochu si povzdechne a z celého výtvaru je v mžiku zase jen hromádka hlíny. Chvilí ji hnete v rukou a už zase se kruh točí a vida, za chvíli drží hrnčíř v ruce mísu. S tou je spokojený, a proto ji odkládá na polici k vypálení.

Prorok Jeremiáš hledí na hrnčíře. A v tu chvíli se k němu stalo Slovo Hospodinovo. To znamená: Promluvil k němu Hospodin. Nevymyslel si to Jeremiáš a také mu to neřekl ten hrnčíř. Aby si někdo nemyslel, že když půjde za nějakým pracujícím člověkem a pohovoří si s ním, že hned uslyší Slovo Boží! Ne, ze shora, od Boha, přišlo Slovo k Jeremiášovi. Toto Slovo: „*Cožpak nemohu naložit s vámi jako ten hrnčíř, dome Izraelský? Hle, jste v mé ruce jako hlína v ruce hrnčířových.*“ Tak k čemu že byla ta exkurze do hrnčířské dílny? Aby Hospodin ukázal, jak to vlastně je. Že je svrchovaným Pánem svého lidu. Že může se svou církví nakládat podle svých představ a plánů. Všecko záleží na jeho záměru, na díle, které chce uskutečnit.

Jeremiášův úkol tady nekončí. Ale spíše začíná, anebo pokračuje. Jde a to, co Hospodin svěřil jemu, káže dál. Co myslíte, bratři a sestry, líbila se lidem ta jeho řeč? Přesvědčil někoho?... Ne. Jeremiáš s tímto slovem neuspěl. Lidé se mu vysmáli. Říkali si: „To nic, tak zlé to nebude. Jsme přece vyvolený lid, máme své výsady. Nám se nic stát nemůže. Však Hospodin to nějak spraví, zalepí, „zaplácně vtěřiňákem“, zalátuje. A když ta jeho nádoba nebude povedená, však ona se nějak natočí z té lepší strany, aby to bylo, no, uspokojivé.“ Někteří přímo řekli: „Ty nejsi dobrý prorok, protože nechválíš našeho krále, nechválíš naše kněze, ani chrám. Rozvracíš a narušuješ pořádek.“ A tak jej mučili, věznili, odsuzovali, plivali na něj. Jako se plive na někoho, který řekl nepříjemnou pravdu.

Jeremiáš se snažil ze všech sil, volal, oznamoval, co mu Hospodin svěřil, volal lidi zpátky na Boží cestu, volal

k věrnosti, varoval, že země bude jinak vydaná nepřátelské zemi. A jak víme, bratři a sestry, nakonec se to stalo. Jeruzalém byl zničen, chrám zbořen, lidé byli odvečeni do zajetí do daleké cizí země.

Bratři a sestry, Izraelci ono podobensví o hrnčírí nenechali promluvit ke svému srdci. I když se Jeremiáš moc snažil. Jak jsme na tom my? Toto podobenství není jen o Božím lidu a zboření chrámu. Je to o nás. O tobě. O mě. Hospodin – ten Božský hrnčír z nás chce vytvářet krásné, nádherné dílo. Krásnou Boží nádobu. To je Jeho vůle. Ale my jsme často jakousi nepoddajnou hmotou, která jde stěží vytvarovat, vzpouzíme se stejně jako Izraelci. A když se to konečně povede, tak se stejně objeví nějaká trhlinka a musí se začít znova. Ještěže má Bůh s námi takovou trpělivost, ještěže s námi začíná stále znova. Stejně jako hrnčír v našem vyprávění vezme ten nepovedený kousek a vlastníma rukama jej prohněte. Až je hmota poddajná, může opět začít znova. Povšimněme si dobře! On tu hmotu nevyhodí, ale začíná s ní znova. A tak je to i s námi. Někdy si řekneme, jak nás Bůh už zbudoval, jak ve víře rosteme, jak jsme požehnaným člověkem. A najednou přijde pres, zoufalství a neklid. Přichází jedna zkouška za druhou, cítíme se opravdu jako v lisu. Nejsme však v lisu, který nás zničí, vyhodí a skoncuje s námi. Jsme v ruce toho nejlepšího Hrnčíře. Našeho Stvořitele.

A právě k tomu nás vede i modlitba, bratři a sestry. V modlitbě se odevzdáváme do rukou Božího Hrnčíře. Přestáváme alespoň na chvíli vzdorovat, přestáváme si myslet, že svůj život vytvarujeme nejlépe sami, a dovolujeme Bohu, aby s námi tvořil něco nového. Modlitba není jen naše mluvení k Bohu, ale také otevření vlastního srdce, aby nás Hospodin mohl znova hníst, tvarovat a proměňovat podle své vůle.

Jaké to je dobré zjištění, že v těžké životní chvíli, nemusíme slyšet, nebo si říkat, je konec. Jaké to je dobré zjištění, vědět, že právě v té těžké chvíli, jsme v Božích rukou, že právě v té těžké chvíli Bůh s námi začíná něco zcela nového, co už nebude mít předešlé trhlinky. Jsme v dobrých rukou, i když ty ruce někdy nepříjemně tlačí, tisknou, hnětou, tvarují a ničí a zase tvarují. Záleží mu na nás. Ač jsme jenom prach a hlína, nejsme mu lhostejní. Až se mu to ale jednou nakonec podaří, tak bude mít z nás, lidí, obrovskou radost.

Bratři a sestry, ještě musíme zmínit jednu důležitou věc. U každé nádoby jde nejen o ni samotnou, ale i o to, jaký má účel a čím je naplněna. O tom jsme četli v prvním čtení. Pán Ježíš nás ale (stejně jako farizeje) varuje: „Nehleďte na omývání nádob a očišťování zvenčí, důležité je to, co je uvnitř.“ Aby se nádoba neleskla do všech stran, ale uvnitř neskrývala odpornou a smradlavou břečku. Ona je nádoba zvenčí více vidět. A tak si někdy zakládáme na tom, aby ležela na pěkném ubruse, aby na ní nebyla žádná špína, žádné upatlané šmouhy, žádný usazený prach a vodní kámen, aby se leskla tak, až ostatním přechází zrak. A na to, co je uvnitř, nám nezbyvá pro neustálé leštění energie, čas, chuť. A přitom právě to je důležité. To, co je uvnitř. Nabízí se tedy otázka: Co je ve tvém nitru? Čeho jsi plný ty? Jsi nádobou plnou špatností, anebo nádobou očištěnou?

Milí přátelé, nechme se tedy tvarovat a vytvarovat k dokonalosti, protože jak víme, keramika se pak vypaluje a už s tím potom nelze nic udělat. Tou pecí, tím ohněm, bude jistě Boží soud, avšak v Kristu ne ke spálení, ale k vypálení nádob a čiší pro nebeský Boží chrám. Čiňme tak, abychom šli do té pece věčné s předpoklady krásných nádob a čiší. A myslíme i na to, čím jsou a budou tyto nádoby naplněny. Amen.